

دانشگاه الزهرا

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

پژوهشگاه اسلامی ایران
پژوهشگاه اسلامی ایران

پایان‌نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

۱۳۸۴ / ۷ / ۱۸

رشته مدیریت آموزشی

عنوان:

بررسی قطبیقی محتوای کتب درسی مقطع ابتدایی با آرمانها و ارزش‌های حاکم بر «سنند چشم‌انداز بلندمدت توسعه جمهوری اسلامی ایران» در بعد فرهنگی

استاد راهنمای:

پژوهشگاه علوم انسانی و اسلامی
سرکار خانم دکتر مهران

پرستال جامع علوم انسانی
استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر صمدی

دانشجو:

پروین مرزبان

۷۳۱۲

خرداد ۱۳۸۴

چکیده

نظام آموزش رسمی، نقش مهمی در توسعه و تحول همه جانبی بازی می‌کند. اگر توسعه را به جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی تقسیم‌بندی کنیم، خواهیم دید که آموزش و پرورش رابطه مستقیم با هر سه بعد توسعه دارد.

برخی نظریه‌پردازان که به بررسی رابطه نظام آموزشی با توسعه اجتماعی پرداخته‌اند معتقدند که نظام آموزش و پرورش، انسانها را تغییر می‌دهد و بر سبک زندگی و نحوه باورهای آنها تأثیر می‌گذارد. حال اگر این تغییر در جهت پرورش انسان مطلوب به عنوان زیربنای توسعه در جامعه باشد، مستلزم توجه به کیفیت آموزش و برنامه‌ریزی درسی از منظر میزان برخورد و تأکید بر ارزش‌های فرهنگی است. همچنین از آنجائیکه منشاء این ارزشها ناشی از آن چیزی است که از بدو تولد در خانه و در ادامه رشد از طریق کتابهای درسی در آموزش و پرورش رسمی بر کودکان القاء می‌شود. بنابراین پژوهش حاضر نیز با این نگرش که کتابهای درسی کودکان بازتاب ارزش‌های جامعه و ابزاری برای شکل‌گیری نگرشها و ارزشها در رفتار کودکان است به تحلیل محتوای کتب درسی مقطع ابتدایی که خود مقدمه تحرصیل و قاعده هرم آموزشی است می‌پردازد. تمرکز تحلیل فوق بر مفاهیم ارزشی مندرج در سند چشم انداز توسعه بیست ساله^۱ نظام ج.ا.ا. در ارتباط با ویژگی‌های فرد ایرانی ۱۴۰۴ (انسان مطلوب) می‌باشد. این ویژگی‌ها شامل موارد زیر است: «فعال»، «مسئولیت پذیر»، «رضایتمند»، «ایثارگر»، «مؤمن»، «برخوردار از وجودن کاری»، «انضباط»، «روحیه تعاؤن»، «سازگاری اجتماعی»، «متعهد به انقلاب و نظام اسلامی»، «شکوفایی ایران» و «مفخر به ایرانی بودن».

این پژوهش با استفاده از روش تحلیل محتوایی کمی و کیفی و با شیوه

۱ - برگرفته از سند چشم انداز بیست ساله ج.ا.ا.

موضوعی^۱ انجام شده و در آغاز جهت روشن سازی مفاهیم و آشنایی بیشتر با سند چشم انداز توسعه مصاحبه های مقدماتی با مؤلفین سند چشم انداز توسعه صورت گرفته است. پژوهش حاضر درصد است میزان پردازش کتاب های مقطع ابتدایی به هر یک از ارزش ها نامبرده را برآورده و کاستی های موجود را مطرح نماید.

جامعه آماری این تحقیق کتب درسی مقطع ابتدایی از پایه اول تا پنجم سال ۱۳۸۲ بوده است. این کتابها عمدتاً شامل فارسی، تعلیمات اجتماعی و تعلیمات دینی و هدیه های آسمان است. علت گزینش این دسته از کتابها به دلیل امکان پردازش به مبحث ارزشها در آنها بوده است. نتایج بدست آمده دلالت بر این دارد که این مهم به طور اصولی و اساسی در نظر گرفته نشده و کتابهای درسی به عنصر انسان مطلوب از نظر کمی و کیفی بسیار کمرنگ و گذرا پرداخته اند.

به طوری که ارزش های «وجدان کاری» و «سازگاری اجتماعی» مورد بیمهوری قرار گرفته و توجهی به آنها نشده است. میزان پردازش به ارزش های «مؤمن»، «فعال» و «مسئولیت پذیری» و «رضایتمندی» به ترتیب بالاترین فراوانی را به خود اختصاص داده اند. در مرتبه بعدی به ترتیب ارزش های «روحیه تعاون» و «مفخر به ایرانی بودن» مشاهده می شود. توجه به ارزش های «ایثارگری» و «انضباط» یکسان می باشد. سپس به ترتیب ارزش های «متعهد به انقلاب و نظام اسلامی» و «متعهد به شکوفایی ایران» قرار می گیرند و همانطور که اشاره شد در حد بسیار ناچیزی به ارزش های «وجدان کاری» و «سازگاری اجتماعی» توجه شده است.

با این تفاسیر و با درک تغییرات در اهداف و کارکردهای جهانی آموزش و پرورش و فهم عمیق تغییر بنیادی نیاز های جدید، زمان آن رسیده است که نظام آموزشی رسالت خود را علاوه بر آموزش علوم به آموزش شهروندان متعهد، پاسخگو و مسئول تغییر دهد و در بار آوری انسان مطلوب از عزم ملی و جدی مسئولان نظام، مردم و عموم فرهیختگان بهره کافی ببرد.

کلمات کلیدی: سند چشم انداز توسعه ج.ا.ا، انسان مطلوب (ایرانی ۱۴۰۴)، فعال،

مسئولیت پذیر، رضایتمند، ایشارگر، مؤمن، برخوردار از وجودان کاری، انضباط،
روحیه تعاون، سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی، شکوفایی ایران
و مفتخر به ایرانی بودن.

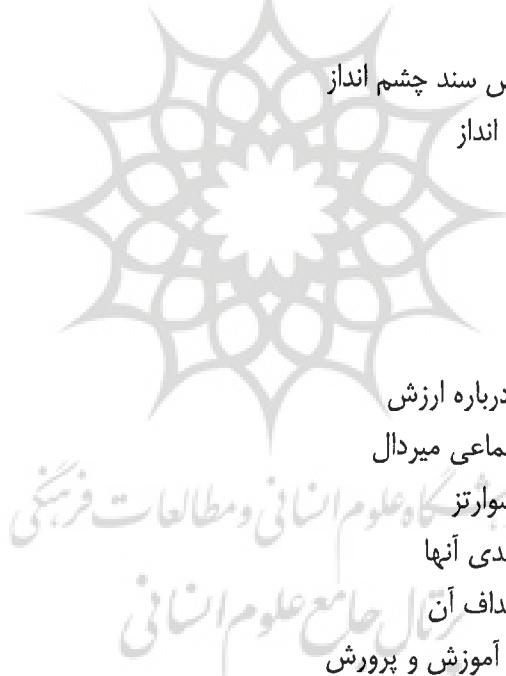

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی

عنوان

صفحه

۱	فصل اول: کلیات تحقیق	-۱
۲	مقدمه	۱-۱
۳	بیان مسئله	۲-۱
۴	اهداف پژوهش	۳-۱
۵	اهمیت پژوهش و ضرورت آن	۴-۱
۷	پرسش‌های پژوهش	۵-۱
۷	تعریف اصطلاحات	۶-۱
۹	فصل دوم: ادبیات و پیشینهٔ پژوهش	-۲
۱۰	بخش اول: مبانی نظری	۱-۲
۱۰	مقدمه	۱-۱-۲
۱۱	سند چشم انداز بیست ساله توسعه نظام ج.ا.ا، جامعه مطلوب و انسان مطلوب	۲-۱-۲
۱۳	تعریف چشم انداز	۳-۱-۲
۱۴	مبانی تدوین پیش نویس سند چشم انداز	۴-۱-۲
۱۵	ویژگی های سند چشم انداز	۵-۱-۲
۱۶	مفهوم توسعه	۶-۱-۲
۲۰	مفهوم فرهنگ	۷-۱-۲
۲۰	مفهوم ارزش	۸-۱-۲
۲۲	انقلاب و تحول ارزشها	۹-۱-۲
۲۳	دیدگاه ها و نظریه ها درباره ارزش	۱۰-۱-۲
۲۴	نظریه خود علاجی اجتماعی میرadal	۱۱-۱-۲
۲۵	نظریه ساختار ارزشی شوارتز	۱۲-۱-۲
۲۶	منابع ارزشها و طبقه بندی آنها	۱۳-۱-۲
۲۸	آموزش و پرورش و اهداف آن	۱۴-۱-۲
۳۰	رسالت تربیتی سازمان آموزش و پرورش	۱۵-۱-۲
۳۰	نقش آموزش و پرورش در اجتماعی شدن	۱۶-۱-۲
۳۴	ارزش ها و نقش نهاد آموزشی	۱۷-۱-۲
۳۸	میزان توجه به توسعه فرهنگی در برنامه های توسعه ایران	۱۸-۱-۲
۴۰	توسعه انسانی و ضرورت آن در آموزش و پرورش	۱۹-۱-۲
۴۴	جایگاه ایران در توسعه انسانی	۲۰-۱-۲
۴۶	بازبینی فرهنگ و ارزشها گام اساسی در توسعه	۲۱-۱-۲
۴۸	فرهنگ و توسعه فرهنگی و نقش نهاد آموزشی	۲۲-۱-۲
۵۳	برنامه ریزی درسی	۲۳-۱-۲
۵۴	سابقه برنامه ریزی درسی در ایران	۲۴-۱-۲

دانشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
دانشگاه علوم انسانی

۵۵	ارزشها و برنامه درسی	۲۵-۱-۲
۵۷	بررسی وضعیت موجود برنامه درسی دوره ابتدایی در نظام برنامه ریزی درسی ایران	۲۶-۱-۲
۵۸	ملاکهای گزینش مواد درسی در دوره تعليمات ابتدائی	۲۷-۱-۲
۵۹	اهمیت و جایگاه کتاب درسی در نظام آموزشی کشور	۲۸-۱-۲
۶۱	بخش دوم: پیشینه داخلی و پیشینه خارجی	-۲-۲
۶۱	پیشینه داخلی	۱-۲-۲
۶۶	پیشینه خارجی	۲-۲-۲
۶۸	فصل سوم: روش تحقیق	-۳
۶۹	مقدمه	۱-۳
۶۹	روش پژوهش	۲-۳
۷۰	جامعه آماری	۳-۳
۷۱۴	نمونه و شیوه نمونه گیری	۴-۳
۷۲	ابزار اندازه گیری و روش جمع آوری اطلاعات	۵-۳
۷۴	روش تجزیه و تحلیل اطلاعات	۶-۳
۷۴	مراحل انجام تحلیل محتوا	۷-۳
۷۹	فصل چهارم: تحلیل و ارائه یافته ها	-۴
۸۱	بخش اول: تحلیل داده ها	۱-۴
۸۱	مقدمه	۱-۱-۴

بررسی و تحلیل موضوعات ارزشی مندرج در سند چشم انداز توسعه بیست ساله نظام جمهوری اسلامی برای انسان مطلوب شامل: <فعال، مسئولیت پذیر، ایثارگر، مؤمن، رضایتمد، برخوردار از وجودن کاری، انضباط، روحیه تعاون، سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی، متعهد به شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.> در کتابهای مقطع ابتدایی شامل:

۸۴	بررسی کتاب فارسی اول دبستان («بخوانیم») چاپ ۱۳۸۲	۱-۱-۴
۹۶	بررسی کتاب <> فارسی اول دبستان <> <> بنویسیم <> چاپ ۱۳۸۲	۲-۱-۴
۱۰۰	بررسی کتاب <> فارسی دوم دبستان <> <> بخوانیم <> چاپ ۱۳۸۲	۳-۱-۴
۱۰۸	بررسی کتاب <> فارسی دوم دبستان <> <> بنویسیم <> چاپ ۱۳۸۲	۴-۱-۴
۱۱۳	بررسی کتاب <> هدیه های آسمان دوم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۵-۱-۴
۱۱۹	بررسی کتاب <> هدیه های آسمان دوم دبستان <> <> کتاب کار <> چاپ ۱۳۸۲	۶-۱-۴
۱۲۲	بررسی کتاب <> فارسی سوم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۷-۱-۴
۱۳۶	بررسی کتاب <> تعلیمات اجتماعی سوم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۸-۱-۴
۱۴۶	بررسی کتاب <> هدیه های آسمان سوم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۹-۱-۴
۱۵۳	بررسی کتاب <> هدیه های آسمان سوم دبستان <> <> کتاب کار <> چاپ ۱۳۸۲	۱۰-۱-۴
۱۵۹	بررسی کتاب <> فارسی چهارم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۱۱-۱-۴
۱۶۶	بررسی کتاب <> تعلیمات اجتماعی چهارم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۱۲-۱-۴

۱۷۶	بررسی کتاب <> تعلیمات دینی چهارم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۱۳-۱-۴
۱۸۵	بررسی کتاب <> فارسی پنجم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۱۴-۱-۴
۱۹۷	بررسی کتاب <> تعلیمات دینی پنجم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۱۵-۱-۴
۲۰۸	بررسی کتاب <> تعلیمات اجتماعی پنجم دبستان <> چاپ ۱۳۸۲	۱۶-۱-۴
۲۱۹	بخش دوم. ارائهٔ یافته‌ها	۲-۴
۲۱۹	ارائهٔ جدول نهایی پایه اول ابتدائی	۱-۲-۴
۲۲۰	ارائهٔ جدول نهایی پایه دوم ابتدائی	۲-۲-۴
۲۲۱	ارائهٔ جدول نهایی پایه سوم ابتدائی	۳-۲-۴
۲۲۲	ارائهٔ جدول نهایی پایه چهارم ابتدائی	۴-۲-۴
۲۲۴	ارائهٔ جدول نهایی پایه پنجم ابتدائی	۵-۲-۴
۲۲۵	جدول نهایی شانزده کتاب (۵ پایه مقطع ابتدائی)	۶-۲-۴
۲۲۹	جدول مقوله‌های ارزشهای مقطع ابتدائی	۷-۲-۴
۲۳۲	جدول فراوانی و درصد ارزشهای موجود در کل کتابهای فارسی مقطع ابتدائی	۸-۲-۴
۲۳۲	جدول فراوانی و درصد ارزشهای موجود در کل کتابهای هدیه‌های اسمان و دینی مقطع ابتدائی	۹-۲-۴
۲۳۳	جدول فراوانی و درصد ارزشهای موجود در کل کتابهای تعلیمات اجتماعی مقطع ابتدائی	۱۰-۲-۴
۲۳۶	جدول نهایی مقایسه ای ارزشهای موجود در کتب مورد بررسی مقطع ابتدائی	۱۱-۲-۴
۲۳۸	جدول خانواده‌های اصلی ارزشهای	۱۲-۲-۴
۲۳۹	فصل پنجم	-۵
۲۴۰	تعابیر و تفسیر	
۲۴۱	نتیجهٔ گیری	
۲۵۱	محدودیتها	
۲۵۱	پیشنهادات	
۲۵۳	فهرست منابع فارسی	
۲۶۳	فهرست منابع لاتین	
۲۶۴	پیوست‌ها	
۲۶۸	چکیدهٔ انگلیسی	

پیال جامع علوم انسانی

دانشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فصل اول : کلیات تحقیق

فصل اول: کلیات تحقیق

مقدمه

بیان مسئله

اهداف پژوهش

اهمیت پژوهش و ضرورت آن

پرسشهای پژوهش

تعریف اصطلاحات

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

یکی از اهداف نهایی نظام جمهوری اسلامی کشورمان، ایجاد تغییر در نگرش‌های جامعه و هدایت آن به سوی کمال خواهی و گسترش فضایل اخلاقی و بار آوردن انسان مطلوب برای رسیدن به یک جامعه آرمانی است.

به منظور تحقق این هدف و دستیابی به یک جامعه مطلوب و توسعه یافته هر جامعه منبعث از ارزشها، باورها، اعتقادات و هنجارهای خاصی بوده، بعلاوه نگرش افراد آن جامعه در درون خود اهداف بالایی را می‌پروراند که از آن تحت عنوان «آرمان» جامعه یاد می‌کنند. در پژوهش حاضر نقش آموزش و پرورش در تحقق انسان مطلوب از آن جهت از منظر کتابهای درسی مورد بررسی قرار می‌گیرد که نظام آموزشی ما در حال حاضر، نظامی محتوامدار و کتاب مدار است. «بعلاوه از زمانی که آموزش و پرورش به صورت رایگان، اجباری و همگانی به عنوان بخشی از راهبردهای توسعه کشورها معرفی و اجرا شده است، محتوا نیز بعنوان یکی از مهمترین و حساس‌ترین مباحث در حوزه برنامه‌ریزی درسی مورد توجه نظریه‌پردازان قرار گرفته است.» (مجتهدی، ۱۳۸۱: ۲۸۵) در هر حال بدیهی است هرچه عظمت، جاذبه و کشنش آرمانهای یک جامعه قوی‌تر و افراد درون جامعه نیز از نظر ویژگیهای فردی و ملکات اخلاقی خود، ساخته‌تر باشد، آرمان‌گرایی در ساختار آن جامعه بیشتر و جامعه موصوف، جامعه ارزشی‌تری بوده و برای تربیت انسان مطلوب بر یک سری ارزش‌های فرهنگی مانند موارد ذیل تأکید خواهد نمود:

● «فعال»، «مسئولیت‌پذیری»، «رضایتمندی»، «ایثارگری»، «مؤمن»، «برخوردار از وجودن کاری»، «انضباط»، «روحیه تعاون»، «سازگاری اجتماعی»، «متعهد به انقلاب و نظام اسلامی»، «شکوفایی ایران» و «مفخر به ایرانی بودن»^۱

انتقال این ارزش‌های اساسی که در سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی (که در سال ۱۳۸۲ به تصویب رسیده و از سال جاری به اجرا در خواهد آمد) نیز به آنها اشاره

۱- مفاهیمی که داخل گیومه است مستقیماً از سند چشم انداز بیست ساله ج.ا.ا. که ضمیمه آخر پایان نامه است گرفته شده است.

شده بایستی در کانون توجه نظام آموزشی قرار گیرد.

در این پژوهش با تکیه بر اهمیت فوق العاده انتقال ارزش‌های فرهنگی - اجتماعی سازنده از طریق برنامه‌ریزی درسی موجود در نظام آموزش و پرورش، بعلاوه اهمیت تأثیر این ارزش‌ها در جامعه‌پذیری کودکان، همچنین با توجه به حساس بودن دوران کودکی به لحاظ شکل‌گیری شخصیت انسان در این سنین به تحلیل محتوای کتبی از مقطع ابتدایی که به نحوی امکان بحث درباره مفاهیم ارزشی را داشته‌اند مانند کتابهای علوم اجتماعی، تعلیمات دینی، فارسی، هدیه‌های آسمانی پرداخته می‌شود.

لازم به اشاره است که این تأکید بدین لحاظ است که برنامه‌های درسی با برخورداری از محتوای غنی آموزشی در قالب کتاب‌های درسی می‌توانند در غنی‌سازی محیط‌های آموزشی نقش بسیار ارزش‌آفرین نمایند و به عنوان محور فعالیت تعلیم و تربیت به ویژه در نظام آموزش متمرکز ضامن تحقق هدفهای آموزش و پرورش و همچنین هدفهای توسعه فرهنگی مندرج در سند چشم انداز بلندمدت باشند.

بیان مسئله

ترسیم سند چشم انداز ج.ا.ا در افق بیست ساله، یکی از مهمترین و اساسی‌ترین گامهایی است که پس از انقلاب اسلامی طی شده است. این سند ضمن تحکیم مبانی انقلاب، تحقق اهداف عالی آن و جهت‌گیری روشن کشور به سوی آینده‌ای مطلوب را تعیین می‌کند. "ترسیم چشم انداز آینده در افق بلند مدت ناشی از احساس نیاز به یک رویکرد منطقی در رابطه با تحولات پیش رو صورت گرفت که در آن سیاست‌های برنامه چهارم، با توجه به ضرورت‌ها و الزامات ناشی از آرمان‌های قانون اساسی، تحولات بین‌المللی، فضای نوین اقتصاد جهانی، تحولات علمی و فناوری‌های تو بیویژه اطلاعات و نیازهای توسعه کشور تهیی و تدوین شد." (فرهنگ و پژوهش، ۱۳۸۲: ۴)

و از آنجا که هدف نهایی برنامه‌های توسعه‌ای در ابعاد مختلف، انسان و رشد و توسعه و تعالی اوست، این برنامه‌ها بهره‌مندی کامل او از موهب و امکانات مادی و غیرمادی

پیرامون وی را مدنظر قرار داده‌اند، اما با توجه به اینکه تعابیر مختلف از انسان و توسعه یافتنی او نقطه عزیمت و تفاوت در برنامه‌های مختلف توسعه بوده است. پژوهش حاضر در راستای تحقق همین هدف یعنی چگونگی پرورش انسان مطرح شده در برنامه چهارم به عبارتی فرد ایرانی (انسان مطلوب) ۱۴۰۴ گام برمی‌دارد و مسئله اساسی‌اش این است که آیا ویژگیهای انسان مطلوب در کتب مقطع ابتدایی مطرح شده است؟ چگونه و چرا؟

اهداف پژوهش

هدف کلی این پژوهش، بررسی تطبیقی راهبردها و سیاستهای کلان فرهنگی نظام کشور مندرج در سند چشم انداز بیست ساله توسعه و کتب درسی مقطع ابتدایی است، تا مشخص شود نظام آموزشی تا چه اندازه در جهت اهداف کلان گام برمی‌دارد و آیا کتابها اهداف سند را منعکس می‌نمایند یا نه؟

به عبارتی از آنجایی که در افق بیست ساله نسل جدید پرورش خواهند یافت که انسانهای مطلوب و آرمانخواه برای پیش بردن مرحله‌ای جدید از توسعه یافتنی در زمان خود خواهند بود. و تجهیز ایشان به ویژگیهای ارزشی می‌تواند گامی بزرگ در دستیابی به اهداف آرمانخواهانه توسعه کشور باشد، از این رو تلاش برای بارآوردن افرادی با شخصیتهای انسانی عالی، از پایین‌ترین سطوح آموزش و پرورش، مهمترین هدف این تحقیق می‌باشد. به عبارتی هدف کلی این پژوهش، پس از استخراج سوالات پژوهش و چرایی آنها دریافت کاستی‌های احتمالی کتب مقطع ابتدایی از نظر پردازش به ارزش‌های فرهنگی مندرج در سند بمنظور ارائه راهکارهای عملی در تهیه محتوای مناسب برای پرورش و بارآوری انسان مطلوب و برخوردار از ارزش‌های ایرانی اسلامی می‌باشد که این خود از امکانات عملی آموزش و پرورش به دور نیست.

اهمیت پژوهش و ضرورت آن

تلاش برای دستیابی به آینده‌ای بهتر و طراحی و تبیین ویژگیها و ترسیم موقعیت جامعه‌ای که نسل امروز و آینده بتواند آگاهانه و با اتقای به نفس در مسیر تحقق آن گام بردارد نه تنها لازمه پویایی و امید مردم این مرز و بوم است بلکه برآمده از اصول و آرمان‌هایی است که در اندیشه و فرهنگ اسلامی و انقلابی جای دارد.

برای تحقق این اندیشه قبل از هر چیز نیاز به انسان مطلوب و برخوردار از ارزش‌های فرهنگی عالی می‌باشد و چون کتابهای درسی یک عامل مؤثر در تأیید و تثبیت فرهنگ حاکم به شمار می‌آید. اهمیت تحقیق حاضر به خاطر بررسی کتب درسی از لحاظ برخورداری از میزان پردازش به ارزش‌های فرهنگی، بیشتر خود را نشان می‌دهد.

علاوه به علت نقش مهم ارزشها در تعاملات اجتماعی و انتخاب روابط بین فردی و مؤثر بودن آنها در توسعه فرد و جامعه همچنین به علت صورت نیافتن پژوهشی در مورد عنوان پژوهش حاضر، انجام این پژوهش می‌تواند از اعتبار خاصی برخوردار باشد.

علاوه از آنجایی که نظامهای آموزش و پرورش و کلاس‌های درس در هر فرهنگ منعکس کننده ارزشها و هنگارهای فرهنگی - اجتماعی به کودکان است. تمام قواعد اجتماعی و ارزش‌های مطلوب را می‌توان از طریق محتوای دروس به کودکان منتقل کرد. و در آن صورت است که آموزش و پرورش رسمی کشور نه تنها می‌کوشد که افراد را از دانش و مهارت بهره‌مند سازد و به آنان این توانایی را بدهد که به عنوان یک عامل مؤثر در جامعه عمل کنند، بلکه در عین حال ارزشها و اندیشه‌ها و تفکراتی را بوجود می‌آورد که ممکن است بیشترین منافع را برای توسعه کشور به همراه داشته باشد.

آموزش و پرورش ابتدایی از این نظر نقطه شروع حرکتی طولانی و مهم از زندگی انسان است و چنانچه به برنامه‌ریزی این مرحله از آموزش و محتوای مندرج در کتب به خوبی توجه شود و اصول و معیارهای صحیح به اجرا درآید گامی بزرگ برای تربیت انسان مطلوب و موفقیتهای آینده او برداشته شده است. که این خود دلالت بر ضرورت پژوهش حاضر دارد. همچنین اهمیت این مسئله به علت کلیدی بودن نظام آموزشی در اجتماعی